

**Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра Обліку і оподаткування**

КИБАЛЮК Святослав Ростиславович

**МІЖНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ
ПРОБЛЕМИ І ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ**

спеціальність 071- облік і оподаткування
освітньо-наукова програма Міжнародний облік

кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «магістр»

Виконав студент
групи ОМОм-22
Кибалюк С.Р.

підпис

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Починок Н. В.

підпис

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«___» _____ 20__р.
Завідувач кафедри

Підпис

Тернопіль – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ УКРАЇНИ	5
1.1. Історичний генезис міжнародних стандартів бухгалтерського обліку	5
1.2. Поняття, сутність та призначення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку	9
1.3. Передумови реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку та обрання курсу на МСБО	14
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	24
2.1. Національні стандарти бухгалтерського обліку	24
2.2. Правова регламентація застосування МСБО в Україні	30
2.3. Оцінка ефективності стратегії застосування МСБО	38
Висновки до розділу 2	44
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МСБО В УКРАЇНІ	45
3.1. Оцінка сучасної проблематики застосування МСБО в Україні	45
3.2. Характеристика вигод та перспектив застосування МСБО в Україні	49
Висновки до розділу 3	53
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Світові тенденції глобалізації охопили усі сфери суспільного життя, в тому числі й бухгалтерський облік. Після епохи багаторічного планування та світового розвитку бухгалтерського обліку, наступила ера актуальності формування єдиного бухгалтерського інформаційного простору, в основу котрої закладено перехід від національних правил ведення бухгалтерського обліку до загальновизнаних – Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Однак, не варто ідеалізувати МСБО, оскільки їх сформовано у відповідності до групових інтересів, що є абсолютно недостатнім для вирішення індивідуальних облікових задач.

Суттєвим викликом сучасної облікової системи варто визнати необхідність поглибленої трансформації теоретичних аспектів бухгалтерського обліку. Таким чином, світова глобалізація виявилася настільки стрімкою, що теорія, методологія та організаційні аспекти бухгалтерського обліку абсолютно не відповідають умовам сучасності та потребують переосмислення та трансформації.

Питанням міжнародної стандартизації бухгалтерського обліку присвячено праці наступних вчених: Ф.Ф. Бутинця, В.М. Жук, В.М. Пархоменко, Л.Г. Ловінська, Н.В. Семенишена, Г.М. Давидов, І.В. Смірнова, О.С. Савченко, Л.В. Кононенко та інші.

Предметом дослідження є міжнародна система бухгалтерського обліку.

Об'єктом дослідження є міжнародна стандартизація бухгалтерського обліку: проблеми і виклики для України.

Метою роботи є вивчення теоретичних, методичних та практичних аспектів міжнародної стандартизації бухгалтерського обліку та її вплив на вітчизняну облікову систему.

Досягненню поставленої мети передусь виконання наступного ряду завдань:

- дослідження історичного генезису міжнародних стандартів

бухгалтерського обліку;

- вивчення поняття, сутності та призначення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;

- встановлення передумов реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку за умов обрання курсу на МСБО;

- огляд Національних стандартів бухгалтерського обліку;

- характеристика правової регламентації застосування МСБО в Україні;

- оцінка ефективності стратегії застосування МСБО;

- характеристика сучасної проблематики застосування МСБО в Україні;

- аналіз вигод та перспектив застосування МСБО в Україні.

Інформаційну основу дослідження становлять: чинні міжнародні та вітчизняні нормативно-правові акти, статті з періодичних фахових видань, монографії, підручники, посібники, матеріали Інтернет-ресурсів.

Методологічну базу дослідження становлять наступні методи: індукції та дедукції, теоретичного узагальнення, порівняння, співставлення, аналізу, синтезу, тощо.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ УКРАЇНИ

1.1. Історичний генезис міжнародних стандартів бухгалтерського обліку

У післявоєнний період в Західній Європі на ряду з відродженням національної економіки відбулося поступова актуалізація розвитку інтеграційних процесів на міжнародному рівні за усіма галузями суспільного існування. Зазначена тенденція сформувалася під впливом економічних та політичних причин (рис . 1.1).

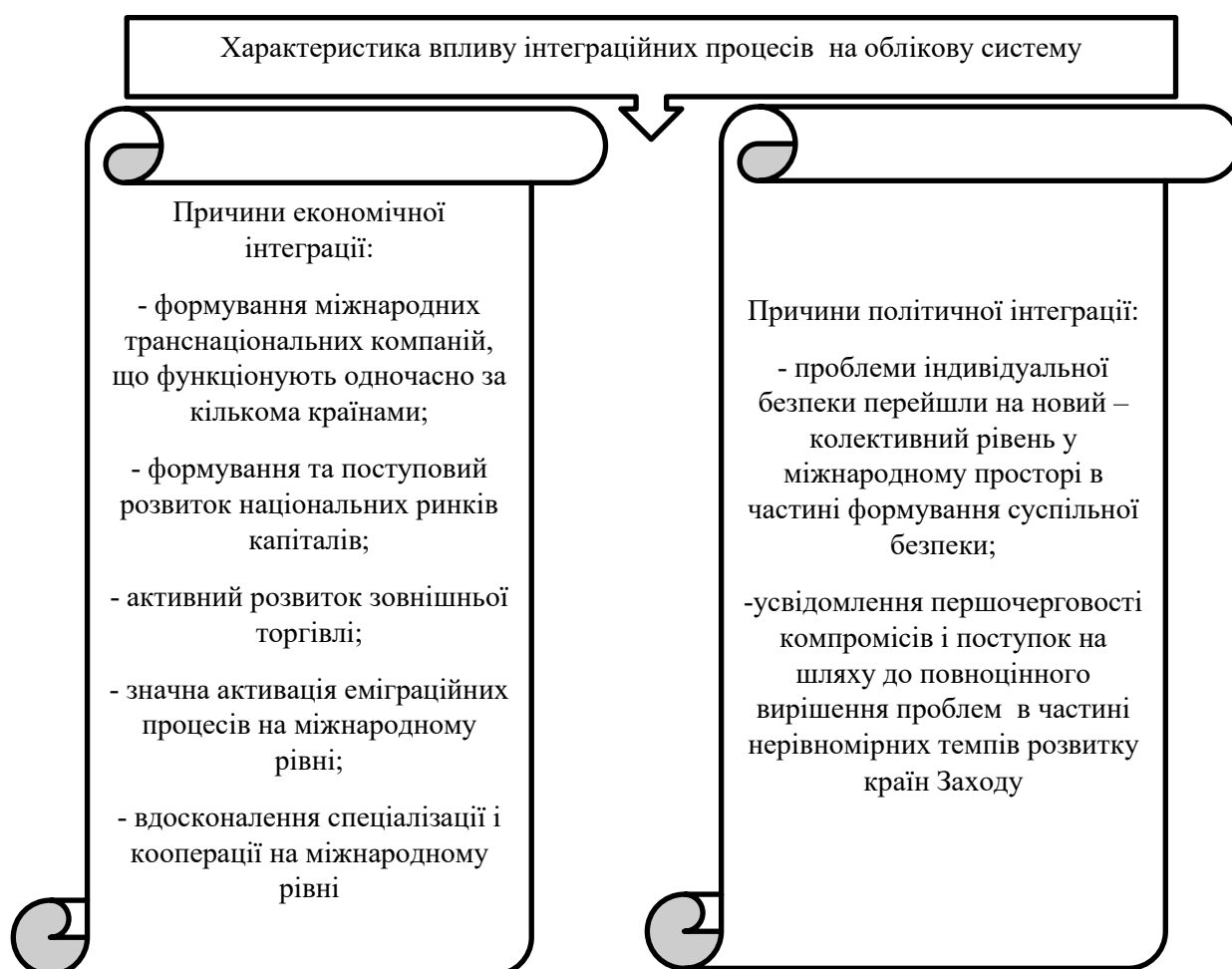

Рисунок 1.1. Характеристика причин впливу на інтеграційні процеси в обліковій системі

Зацікавленість міжнародною системою бухгалтерського обліку датується 60- 70 роками XX століття та сягла свого апогею одразу ж після Другої світової війни. Досліджуючи даний період Ф.Ф. Бутинець наголошує, що із безпосереднім розвитком та трансформацією міжнародних економічних відносин, формуванням транснаціональних компаній особливої актуальності здобуло обговорення проблем неузгодженості аудиторських і облікових стандартів [2, с. 527].

Для даного періоду характерною є поява значної кількості міжнародних об'єднань, таких як: Європейське об'єднання вугілля та сталі, Європейське співтовариство з атомної енергії, Європейське економічне співтовариство, Європейська асоціація вільної торгівлі.

У 60- ті роки відбувається подальший розвиток міжнародних економічних відносин, об'єднання, злиття та поглинання американських та європейських компаній, що обумовило доцільність порівняння фінансової звітності різних світових компаній.

Перше усвідомлення доцільності та необхідності формування та запровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку датується 1962 роком на 8 Міжнародному конгресі бухгалтерів.

У 1972 році на 10-му Всесвітньому конгресі бухгалтерів у Сідней наступним рядом країн: Німеччина, Австралія, Франція, Японія, Канада, Великобританія, США та Ірландія сформовано Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (КМСБО). Основним завданням даної неприбуткової організації стало забезпечення єдності в дотриманні принципів бухгалтерського обліку.

1977 року було засновано Міжнародну федерацію бухгалтерів, діяльність котрої була спрямована на популяризацію та зміцнення професії бухгалтера, розробку та поширення якісних міжнародних стандартів в області обліку та аудиту державного сектору, підтримки освіти та етики бухгалтерів; налагодження плідної співпраці та роботи з професійними бухгалтерами.

Станом на 1981 рік було засновано Консультативну групу з КМСБО до

складу котрої входили представники наступних міжнародних спільнот: Організації Об'єднаних Націй, Світового банку та Організацій економічного співробітництва.

В перші роки власного функціонування КМСБО активно працював над міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Проте, на початкових етапах їх запровадження не мало бажаного успіху, адже країн активно застосовували власні стандарти організації бухгалтерського процесу. Переслідуючи мету повного визнання МСБО КМСБО прийняло на себе зобов'язання по співпраці та сприянню запровадження МСБО в міжнародній спільноті, однак, представники даної спільноти не вважали за необхідність прийняття МСБО як національних.

Основними причинами вище окресленої тенденції науковці відзначають:

1. недостатня повнота міжнародних стандартів;
2. надмірна гнучкість міжнародних стандартів.

Перші масштабні поштовхи до застосування Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку розпочалися із 2000 року під патронажем Міжнародної організації з цінних паперів. В подальшому це сприяло застосуванню МСБО країнами, що розвиваються на шляху до розробки власних національних стандартів.

Таким чином, у період з 1973 по 2000 рік КМСБО розробило та запровадило 41 стандарт, що в міжнародній спільноті визнано Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Враховуючи важливість КМСБО міжнародною спільнотою у 2000 році прийнято рішення про зміну назви на Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, відповідно стандарти, котрі розроблялися та запроваджувалися після 2001 року здобули назву Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Оновлення здобули й цілі РМСБО:

- формування на користь повноцінної реалізації інтересів суспільства якісної системи стандартів бухгалтерського обліку, котрі носять обов'язковий

характер, у відповідності до якого, фінансова звітність має розкривати якісну, прозору та порівняну інформацію для того, щоб учасники фондових ринків мали змогу приймати безпомилкові рішення;

- гарантування максимального зближення міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку орієнтуючись на оптимальне розв'язання нагальної проблематики в частині організації бухгалтерського обліку;

- організація належного контролю за поширенням та повноцінним дотриманням норм зазначених стандартів [53].

Станом на 2002 рік Європейський Союз ухвалив рішення практичного застосування МСФЗ відносно лістингових компаній починаючи із 2005 року. Варто окремо відзначити, що Європейський Союз застосовував індивідуальну версію МСФЗ та особисті інтерпретації до неї, котрі були прийняті ЄС та опубліковані офіційними мовами учасників ЄС з обов'язковою публікацією у відповідному офіційному журналі. Така обставина здійснила суттєвий вплив на подальше поширення МСБО та сферу їх практичного застосування.

Починаючи із 2001 року РМСБО розпочинає розробку стандартів, які здобули назву Міжнародні стандарти фінансової звітності. Таким чином, основна орієнтація Ради спрямована не на стандартизацію бухгалтерського обліку, а саме фінансової звітності.

Таким чином, в літературі виділяють наступні етапи розвитку міжнародної стандартизації бухгалтерського обліку:

- 1973- 1979 р.р. – формування та запуск загальних стандартів;
- 1980-1989 р.р. – деталізація сформованих стандартів;
- 1980-1989 р.р. – мінімізація гнучкості стандартів;
- 1995-1999 р.р. – формування базових стандартів у відповідності до Міжнародної організації комісії з цінних паперів;
- з 2000 року – орієнтація на максимальне поширення МСБО.

1.2. Поняття, сутність та призначення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку

Обліковий процес визначається середовищем функціонування, при цьому національна облікова система може характеризуватися наступними показниками:

- історичні аспекти;
- порядок регламентації облікових процедур;
- наявність та особливості національних облікових регламентів;
- порядок організації обліку в масштабі суб'єкту господарювання;
- методологічні особливості встановлення фінансового результату господарської діяльності;
- методи ведення обліку;
- особливості складання фінансової та інших форм підприємницької звітності.

Варіативність національних особливостей організації облікового процесу дає змогу класифікувати облікові системи наступним чином (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Характеристика основних облікових моделей

Назва облікової моделі	Умови формування	Спрямованість	Основні характерні риси
1	2	3	4
Англо-саксонська	Активний розвиток фондового ринку, економічна та політична стабільність	На повноцінне інформаційне забезпечення акціонерів та інвесторів	- ліберальний підхід по формуванню облікової методології; - не застосування уніфікованого плану рахунків, форм звітності та облікових реєстрів
Континентальна	Активний розвиток фондового ринку, економічна та політична стабільність	Повноцінна інформаційна підтримка урядових запитів, а також	- максимальна цілеспрямованість обліку на запити макроекономічного планування;

Продовження табл. 1.1

1	2	3	4
		запитів фінансових установ	- застосування національного плану рахунків; - мінімізація впливу бухгалтерських організацій на регламентацію облікового процесу за високого рівня облікових користувачів та ринків
Південно-американська	Економічна та політична нестабільність, стійкі наслідки інфляційних процесів	Повноцінне задоволення потреб уряду та фіскальних державних органів	- ліберальний підхід до методології організації облікового процесу; - переважання рекомендаційного характеру; - орієнтація на світове обговорення стандартів зацікавленими користувачами; - пріоритетність національного нормативно-правового регулювання

Джерело: [4]

Термін «стандарт» в перекладі з англійської мови тлумачиться як зразок чи норма.

Під стандартизацією бухгалтерського обліку розуміють формування єдиних норм та вимог, використання уніфікованого набору стандартів, на основі котрих відбувається регулювання облікових операцій та їх подальше відображення в підприємницькій звітності.

На основі застосування стандартизації відбувається процес глобалізації облікової політики, системи та принципів бухгалтерського обліку. Стандартизація ґрунтується на уніфікації обліку в розрізі міжнародного рівня та реалізується Комітетом з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

В науковій спільноті стандартизація розглядається уніфікований набір стандартів відносно будь-якої облікової ситуації що до будь-якої країни, що у свою чергу відкидає вимогу розробки та реалізації національних стандартів.

По відношенню до країн з розвинутою економікою варто відзначати виражену тенденцію до практичного застосування обліково-аналітичних систем як на міжнародному, так і на національному рівнях.

Ковальчук Т.М., Танасієва М.М. під міжнародними стандартами бухгалтерського обліку розуміють систему принципів, процедур і методів організації облікового процесу укладання та подання фінансової звітності суб'єкта підприємництва [12, с. 13].

Семенишена Н.В. відзначає: «Під стандартизацією бухгалтерського обліку варто розуміти доцільність існування уніфікованого набору стандартів для будь-яких облікових операцій в будь-якій країні. Стандартизація бухгалтерського обліку передбачає формування та запровадження єдиних вимог та норм відносно організації облікового процесу, використання уніфікованого набору стандартів, котрі здійснюють регулювання облікових операцій та їх подільше відображення у звітності підприємства» [54].

До основних вагомих причин виникнення та запровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку Жолнер І.В. відносить:

1. Потребу уникнення облікового хаосу, при умові формування підприємством фінансової звітності за певними національними та міжнародними вимогами, що спотворює об'єктивність інформації відносно інвесторів, кредиторів та інших користувачів.

2. Реальні переваги для ринку капіталів, що дає змогу максимальної економії часу при потребі реагувати на зміни чи коливання в інформації.

3. Суттєва допомога бухгалтерам у повноцінному формуванні та

висвітленні правдивої та об'єктивної облікової інформації [6].

Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. виділяють наступне призначення стандартів:

1. налагодження плідної комунікації поміж користувачами звітності, укладачами та власниками бізнесу;
2. забезпечення належного зв'язку поміж індивідуальними елементами облікового процесу;
3. активне застосування в обліку наукових досягнень з метою максимізації його ефективності;
4. максимізація оптимальної якості обліку на мікро рівні [3, с. 8].

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, у відповідності до висновків КМСБО в практичній діяльності значно сприяють поліпшенню та гармонізації фінансової звітності за усіма країнами світу.

Необхідність розробки та запровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку обумовлена:

- активним пошуком інвесторами адекватних об'єктів інвестування по усьому світу;
- бажання суб'єктами господарювання отримати кредитні кошти в будь-якій країні;
- можливість об'єднання підприємств, котрі розташовані в сусідніх країнах;
- відмінності в системах організації бухгалтерського обліку унеможлиблюють порівняння основних показників фінансової звітності.

Розглянемо основні переваги та недоліки застосування Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (рис. 1.2).

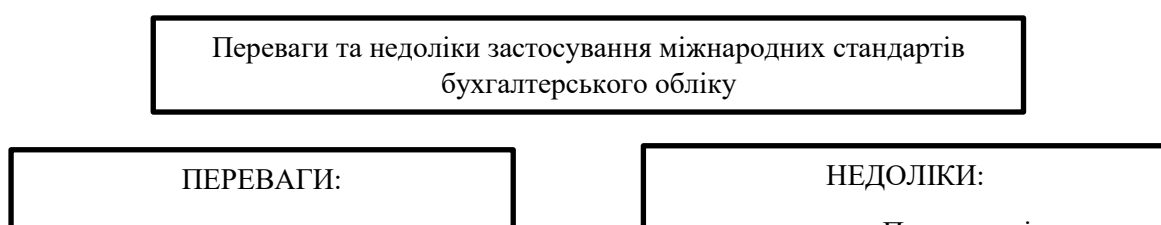

Рисунок 1.2. Характеристика переваг та недоліків Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку

Джерело: [8]

При характеристиці сутності, ролі та місця, варто відобразити вплив Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на систему фінансово-економічних стабілізаційних заходів (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Роль, місце та вплив Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на систему фінансово-економічних стабілізаційних заходів

Напрямок застосування МСБО	Основні засади стандартизації	Розробник стандарту
1	2	3
Макроекономіка		
Прозора фінансова політика держави	Кодекс надійної практики відносно прозорості валютно-фінансової політики	Міжнародний валютний фонд
Поширення інформації	Спеціалізований стандарт з поширення інформації	Міжнародний валютний фонд
Ринок та його сегменти		
Банкрутство фірми	Підлягає розробці та запровадженню	Світовий банк
Корпоративне управління	Стандарт по корпоративному	Організація економічного співробітництва та розвитку

	управлінню	
Організація бухгалтерського обліку	Міжнародні стандарти з бухгалтерського обліку	Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку

Продовження табл. 1. 2

1	2	3
Платіжні системи	Ключові принципи систематизації важливих платіжних систем	Комітет з платіжних та регулюючих систем
Фінансове регулювання ринку		
Страховий ринок	Принципи страхового нагляду	Міжнародна асоціація страхових спостерігачів
Банківський ринок	Ключові принципи ефективного банківського нагляду	Базельський комітет з банківського нагляду
Регулювання ринку цінних паперів	Цілі та принципи регулювання ринку цінних паперів	Міжнародна організація

Джерело: [19]

Підсумовуючи вище викладене, варто відзначити, що стандартизація облікового процесу ґрунтується, перш за все, на базовій концепції: правилах і принципах. Правомірність та об'єктивність визнання облікових принципів прямопропорційно залежить від того, наскільки вони відповідають наступним критеріям: реалізація, об'єктивність, доречність.

Перехід бухгалтерського обліку на повноцінне визнання міжнародних стандартів дасть змогу компаніям та підприємствам, суспільству та державним органам порозумітись оптимальніше, стане важливим етапом переходу до світової спільноти [54].

1.3. Передумови реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку та обрання курсу на МСБО

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 року № 1786

«Про затвердження програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів» фактично започатковано процес реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку відносно приведення її у відповідність до вимог ринкової економіки та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Наступним етапом модернізації бухгалтерського обліку в Україні стало прийняття Верховною Радою України Закону України від 16 липня 1999 року «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Третім кроком стало формування та ухвалення Міністерством фінансів України Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку на основі Міжнародних стандартів фінансової звітності.

При формуванні НП(С)БО безпосередньо враховано наступні принципи Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку:

- застосування облікової політики під виглядом методів, процедур та принципів за конкретним суб'єктом господарювання з метою складання та подання фінансової звітності;
- формування та застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу та зобов'язань;
- встановлення принципів і методів організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на основі спеціалізованих нормативно-правових актів та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- організація управлінського обліку на засадах власного розсуду з метою повноцінного задоволення інформаційних потреб управлінського персоналу [7].

За тривалий час трансформації вітчизняної системи бухгалтерського обліку у відповідності до норм МСБО, дана тема перебувала в постійній увазі науковців.

Так, Ф. Бутинець вважає, що за період трансформації бухгалтерського обліку в Україні фактично безповоротно втрачено раціональний обліковий процес та кадри, котрі чітко усвідомлювали роль і значення теоретичних, методологічних та практичних засад бухгалтерського обліку, його функцій в

частині збереження майна власників, встановлення та подання неупередженої інформації користувачам [2].

Натомість С.Голов передумовою розвитку бухгалтерського обліку в Україні визначає:

- трансформацію вітчизняного бухгалтерського обліку із безпосереднім врахуванням процесу ускладнення управління, актуалізацію інтелектуального капіталу як основи конкурентоспроможності, перегляду існуючих теорій, методологічних засад та предмету бухгалтерського обліку;
- уніфікацію вимог до формування фінансової звітності;
- пом'якшення регламентації обліку та звітності в частині відмови від жорстких форм фінансової звітності із фактичним обов'язковим збереженням загальної структури фінансових звітів та певних вимог відносно розкриття інформації;
- оптимізація бухгалтерської освіти, обов'язкова сертифікація бухгалтерів, гармонізація вітчизняної системи освіти бухгалтерів у відповідності до міжнародних стандартів, оптимізація системи корпоративного управління, оптимізація контролю за професійною етикою бухгалтерів та аудиторів;
- актуалізація та активізація вітчизняної бухгалтерської спільноти, поширення та інформаційна підтримка розвитку професійних фахових видань;
- формування осучасненої парадигми розвитку системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності у повній відповідності до ринкової економіки та повноцінного задоволення інтересів користувачів [4].

Трансформація бухгалтерського обліку, котрі пройшла на протязі останніх років, спричинила формування суттєвих змін у відображенні господарської діяльності в системі обліку, використання апробованих методів оцінки зобов'язань та підприємницького майна, порядку формування собівартості готової продукції (товарів, робіт та послуг) та структуризації витрат підприємства. Зазначена модифікація спричинила доцільність трансформації сучасної практики господарювання підприємств в умовах переходу до повноцінних ринкових умов, коли аналіз фінансового стану та його

відображення у фінансовій, статистичній та внутрішній бухгалтерській звітності набувають особливої ролі та характеру.

За умов трансформації «старої системи бухгалтерського обліку», формуванням в Україні національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, досить вагомої уваги потребує система нормативно- правового регулювання бухгалтерського обліку та приведення законодавства до вимог ЄС. Вона представлена наступною сукупністю нормативно-правових документів:

- Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами;
- Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, затверджена указом Президента України № 615/ 98 від 11.06.1998 року;
- Концепція адаптації законодавства України, введена в дію постановою Кабінету Міністрів України № 1496 від 16.08. 1999 р.;
- Програма інтеграції України до Європейського Союзу, запроваджена на основі указу Президента України № 1072/2000 від 14.09.2000 р.;
- Указ Президента України «Про зміцнення фінансової дисципліни і попередження правопорушень у бюджетній сфері № 125/ 2001 від 25.12.01 р.;
- Концепція Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу № 228-IV, затверджена законом України від 18.03.2004 р.;
- Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу № 1629-IV, затверджена законом України від 18. 03.2004 р.;
- План дій «Україна-ЄС». Європейська політика суспільства ухвалена Кабінетом Міністрів України від 12.02.2005 р. та Радою з питань співробітництва поміж Україною та ЄС від 21.02.2005 року;
- Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі № 34 на 2007-2015 р.р. ухвалена на основі постанови Кабміну України від 16.01. 2007 року;
- Стратегія модернізації системи управління державними фінансами,

введена в дію розпорядженням Кабінету Міністрів України № 888-р від 17.10.2007 року;

- Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 911-р від 24.10.07 року;

- Стратегія розвитку державної статистики на період до 2012 року, запроваджена в дію розпорядженням Кабміну України № 1413-р від 05.11.2008 року;

- Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки запроваджена в дію розпорядженням Кабміну № 142 р. від 8.02.2017 р.;

- Проект Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2018-2025 р. р. від 03.03.2018 р.

Даний аспект вказує на те, що головне протиріччя вітчизняної облікової системи за умов інноваційного розвитку і європейської інтеграції полягає в повноцінному задоволенні управлінської системи релевантними інформаційними потоками та неможливості її належної методологічної підтримки.

З 1 січня 2020 року вступила в дію Концептуальна основа фінансової звітності, затверджена у березні 2018 року Радою з міжнародних стандартів.

Наковці наголошують на наступний суттєвий проблематичний аспект Концептуальної основи фінансової звітності: неузгодженість в розрізі методологічного та нормативно-правового рівнів в частині розміщеного перекладу на офіційному сайті Міністерства фінансів України, однак без розділу «Основи для висновків» та супровідних документів. Мовою оригіналу даний документ достеменно описує вплив Концептуальної основи на кожен із запроваджених стандартів, посиляючись безпосередньо у тексті на попередні концептуальні основи 2001, 2010 та 2018 років.

Норми Концептуальної основи значно вплинули на стандарти та спровокували ряд правок у стандартах та основах до їх висновків, зокрема до

Концептуальних основа 2001 року, 2010 року та 2018 року.

Усвідомлюючи роль фінансової звітності в обліковому та бізнес процесах, Кубік В.Д. та Аскерова І.Г. виділяють наступні передумови реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні:

- перехід від централізованої економіки до ринкової економічної системи, змінив акцент облікової інформації з контролю майнового стану до повноцінного висвітлення фінансового стану та економічної результативності господарської діяльності за звітний період;
- за період формування та запровадження МСБО в міжнародній спільноті зарекомендували себе як універсальна та найбільш оптимальна система вимог відносно облікової інформації, котра дає змогу власним користувачам приймати найбільш оптимальні та виправдані рішення;
- активне прагнення представників уряду та вітчизняних підприємців залучити до України якомога більшу кількість інвестицій передбачає застосування МСФЗ;
- зростання ролі стандартів у розвинених країнах світу [14].

Основними причинами нормативних узгоджень МСБО та Концептуальної основи варто вважати:

- суттєвий зв'язок на методологічному рівні;
- очікування розробників відносно несуттєвих неузгодженостей нововведень на облікову політику суб'єктів господарювання та основних висновків до МСФЗ;
- уникнення подвійного навантаження на підприємства в наслідок змін у стандартах та Концептуальній основі [15].

У відповідності до Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2018-2025 р.р. заплановано наступні напрямки оптимізації вітчизняного законодавства на шляху до вдосконалення нормативно-правової бази з бухгалтерського обліку в Україні через:

- постійне вдосконалення НП(С)БОДС у відповідності до МСБОДС в частині обліку фінансових інструментів, об'єднань у державному секторі

відносно виконання бюджету;

- налагодження організаційного процесу по імплементації МСБОДС в НП(С)БОДС 34 «Окрема фінансова звітність», 37 «Спільна діяльність», 33 «Перше застосування на основі методу нарахувань на основі МСБОДС», 39 «Виплати працівникам», 40 «Об'єднання державного сектору»;

- формування на основі МСБОДС методичних рекомендацій по організації облікового процесу біологічних активів, доходів та витрат, організації інвестицій в нерухомість [51; 55].

З усього вище зазначеного, варто узагальнити наступні передумови реформування бухгалтерського обліку в Україні наступним чином:

1. Удосконалення системи вітчизняного бухгалтерського обліку:

- формування та запровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та плану рахунків бухгалтерського обліку, активів та зобов'язань окремо для суб'єктів господарювання (комерційних одиниць) та для державного сектору;

- чіткий розподіл повноважень в частині організації бухгалтерського обліку поміж відповідними суб'єктами;

2. Удосконалення механізму формування та подання фінансової звітності через:

- трансформація методології формування фінансової звітності;
- вдосконалення методики формування консолідованої фінансової звітності [59].

3. Формування уніфікованого інформаційного підґрунтя реалізації бухгалтерського обліку:

- вдосконалення фінансово-облікових служб підприємницьких структур, установ та організацій;

- адаптацію нормативно-правової, методологічної, бюджетної систем до нових методологічних принципів системи бухгалтерського обліку;

- модернізація системи підготовки і перепідготовки працівників бухгалтерської служби;

- вдосконалення програмного забезпечення організації облікового процесу.

Таким чином, міжнародна інтеграція стає підґрунтям формування сучасної концепції бухгалтерського обліку у відповідності до міжнародних стандартів. За таких умов, доречним є вивчення досвіду розвинених країн в частині трансформації облікової системи та формування власної концепції подальшого розвитку бухгалтерського обліку.

Висновки до розділу 1

На основі проведено дослідження в частині вивчення теоретичних засад імплементації міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для України, варто зробити наступні проміжні підсумки:

1. Вивчення історичного генезису міжнародних стандартів бухгалтерського обліку дало змогу з'ясувати, що перші згадки датуються післявоєнним періодом в Західній Європі.

В організаційному аспекті історичні витоки МСБО відзначаються через

формування Консультативної групи з КМСБО, котра в 2000 роках була трансформована в Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на котру було покладено обов'язки по розробці та запровадженню Міжнародних стандартів з бухгалтерського обліку.

2. Під Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку варто розуміти формування єдиних норм та вимог, використання уніфікованого набору стандартів, на основі котрих відбувається регулювання облікових операцій та їх подальше відображення в підприємницькій звітності.

3. Основними передумовами реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку при обранні курсу на МСБО в роботі визначено:

- застосування облікової політики під виглядом методів, процедур та принципів за конкретним суб'єктом господарювання з метою складання та подання фінансової звітності;
- формування та застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу та зобов'язань;
- встановлення принципів і методів організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на основі спеціалізованих нормативно-правових актів та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- організація управлінського обліку на засадах власного розсуду з метою повноцінного задоволення інформаційних потреб управлінського персоналу
- потреба в удосконаленні вітчизняної облікової системи (формування НПСБО та Плану рахунків бухгалтерського обліку);
- потреба в удосконаленні процесу формування та подання фінансової звітності (вдосконалення методології формування фінансової звітності, а також вдосконалення методології формування консолідованої звітності);
- формування уніфікованого інформаційного підґрунтя для реалізації бухгалтерського обліку (модифікація бухгалтерських служб, вдосконалення кадрової підготовки та перепідготовки, модифікація програмного забезпечення).

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

2.1. Національні стандарти бухгалтерського обліку

Під Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку варто розуміти нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, який регулює методи організації та принципи ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності, які не суперечать нормам Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Методологією формування та запровадження Стандартів бухгалтерського обліку в Україні займається Методологічна рада з бухгалтерського обліку, яка фактично являється дорадчим органом міністерства фінансів України.

До основних завдань Методологічної ради з бухгалтерського обліку віднесено:

- концептуальне формування основних принципів національної системи бухгалтерського обліку і методологічної підтримки безпосереднього використання, основних напрямків гармонізації з положеннями міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та інтеграції із статистикою;
- обґрунтування проектів нормативних та методологічних документів з організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- розробка та формування, а також запровадження методологічного підґрунтя бухгалтерського обліку та фінансової звітності: стандартів, інструкцій та іншої документації;
- узагальнення та поширення успішного досвіду організації бухгалтерського обліку, запровадження бухгалтерськими службами поточного та попереднього контролю відносно витрачання коштів та аналізу фінансово-господарської діяльності;
- методологічна підтримка застосування сучасних технологій збору та обробки облікової інформації на паперових та електронних носіях [17].

З березня 1999 року на основі Наказу міністра фінансів України було розроблено та запроваджено перші Стандарти бухгалтерського обліку:

- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс»;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний

капітал».

За період з 1999 по 2013 рік відбувся ряд змін відносно трансформації Стандартів бухгалтерського обліку.

Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначено мету, принципи і склад щодо формування фінансової звітності суб'єктів господарювання в розрізі наступних форм:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи);
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом);
- Звіт про власний капітал.

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» регламентує порядок формування консолідованої фінансової звітності, а також загальні вимоги відносно розкриття інформації про складання консолідованої фінансової звітності. Методологічний зміст НП(С)БО 2 спрямовані на групу юридичних осіб, котра фактично сформована з материнського (холдингового) підприємства, а також дочірних підприємств (окрім групи підприємств, що у відповідності до законодавчих норм регулюють порядок складання фінансової звітності у відповідності до міжнародних стандартів фінансової звітності чи групи підприємств, в котрій холдингове (материнське) підприємство формує власну фінансову звітність у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності [21].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і змін у фінансових звітах» регламентує порядок виправлення помилок розкриття і внесення змін у форми фінансової звітності [23].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» регламентує порядок формування в процесі організації

бухгалтерського обліку основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, незавершених капітальних інвестицій відносно необоротних матеріальних активів, порядку розкриття інформації про них в розрізі статей фінансової звітності [24].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» регламентує методологічні основи відображення в бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції на користь нематеріальних активів з розкриттям інформації про них у статтях фінансової звітності [25].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» регламентує методологію відображення в бухгалтерському обліку інформації відносно запасів з її подальшим розкриттям у статтях фінансової звітності [26].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» регламентує методологію інформаційного відображення в бухгалтерському обліку дебіторської заборгованості та порядку її розкриття у фінансовій звітності [27].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» регулює методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності [28].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» регламентує методику інформаційного відображення в бухгалтерському обліку фінансових інвестицій, а також операцій із спільної діяльності, а також її узагальнення у формах звітності [29].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» регламентує методику інформаційного відображення в бухгалтерському обліку фінансових інструментів з подальшим відображенням у фінансовій звітності [30].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» регламентує методологічні засади інформаційного відображення необоротних активів у фінансовій звітності [31].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» регламентує методологію відображення в обліку інформації про доходи суб'єктів господарської діяльності та порядок розкриття у фінансовій звітності [32].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» регламентує порядок інформаційного висвітлення в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та порядок їх розкриття у фінансовій звітності [3].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» регламентує порядок інформаційного висвітлення в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи та зобов'язання з податку на прибуток підприємства та порядок їх розкриття у фінансовій звітності [33].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» розкриває методологічні аспекти формування підрядниками в системі бухгалтерського обліку інформації про витрати і доходи, котрі безпосередньо пов'язані з використанням будівельних контрактів та порядку відображення за статтями фінансової звітності підприємства [34].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» регламентує порядок відображення в бухгалтерському обліку інших підприємств та об'єднання видів діяльності, гудвілу, котрий виник під час придбання, а також розкриття інформації про об'єднання підприємств видів їх діяльності [35].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» розкриває методологічні засади інформаційного відображення операцій з іноземною валютою, а також відображення фінансових статей поза межами держави в еквіваленті національної грошової одиниці [37].

- Національне положення бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції» регламентує порядок коригування фінансової звітності, яка підлягає оприлюдненню, та встановлення її впливу на інфляцію та характеристика вимог

по розкриттю інформації про неї у фінансовій звітності [38].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» визначає методологічні засади формування інформації відносно операції за пов'язаними сторонами, а також порядку розкриття даної інформації у фінансовій звітності [39].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію» регламентує методологію відображення в обліку інформації про чистий прибуток на одну просту акцію та її розкриття у фінансовій звітності підприємства [40].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» регламентує порядок формування фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва: Балансу (форма 1) та Звіту про фінансові результати, а також порядок заповнення статей, змістовне наповнення Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу та Звіту про фінансові результати [41].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» регламентує методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації відносно необоротних активів, утримання для продажу, а також активи, що належать до вибуття через операції з продажу, а також інформації про припинення діяльності та її розкриття у фінансовій звітності [42].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» розкриває методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зниження корисності активів та її відображення у фінансовій звітності [43].

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» регламентує методологічні засади відображення інформації про доходи, витрати та фінансові результати, зобов'язання та активи, їх подальше розкриття у фінансовій звітності [44];

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30

«Біологічні активи» регламентує методологічні засади в бухгалтерському обліку інформації про біологічні активи, отримані в процесі їх біологічних перетворень, додаткові біологічні активи, розкриття інформації про них у фінансовій звітності підприємства [45];

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» визначають методологічні засади формулювання в бухгалтерському обліку інформації про фінансові витрати та їх розкриття у фінансовій звітності [46];

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» регламентує методологічні засади формулювання в бухгалтерському обліку інформації про інвестиційну нерухомість та порядку її розкриття у фінансовій звітності [47];

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин» регламентує методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин, порядку відображення інформації у фінансовій звітності підприємства [48];

- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій» визначають методологічні засади формулювання в бухгалтерському обліку інформації про платіж за котрими здійснюється використання інструментів власного капіталу, а також розкриття інформації у фінансовій звітності [49].

2.2. Правова регламентація застосування МСБО в Україні

Регулювання методологічних аспектів організації бухгалтерського обліку, формування та подання фінансової звітності відбувається під контролем центрального органу виконавчої влади, який безпосередньо забезпечує формування державної фінансової політики – Міністерства фінансів України, що, у свою чергу, затверджує Національна положення (стандарт) бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

У відповідності до статті 41 Конституції України кожен має право на вільне володіння, користування та розпорядження своєю власністю, а також на результати власної творчості та інтелектуальної діяльності. У свою чергу, у відповідності до положень статті 42 Конституції України кожен наділений правом на організацію підприємницької діяльності, котра не заборонена законодавством. Безпосередня реалізація зазначеного права здійснюється через формування підприємств у відповідності до дозволеної комерційної діяльності. В межах зазначеного, формування облікової політики новоствореного підприємства має відбуватися з безпосереднім врахуванням наступних чинників: форми власності, наявності ліцензії та акредитування певного виду діяльності, параметризація суб'єкту господарювання у відповідності до обсягу його активів; умов виробництва продукції; матеріально-технічного забезпечення, рівня відповідальності.

Аналізуючи процес запровадження МСФЗ, варто відзначити, що Рада МСФЗ займається формулюванням та видавництвом єдиного комплексу якісних та зрозумілих стандартів фінансової звітності, однак застосування МСФЗ, як вже зазначалося, носить рекомендаційний характер.

Сучасну систему правового регулювання запровадження МСФЗ в Україні можна охарактеризувати наступними рівнями:

- запровадження законодавчих передумов введення МСФЗ;
- модернізація національного законодавства, котре регулює бухгалтерський облік та фінансову звітність на основі МСФЗ;
- максимізація меж міжнародного співробітництва в частині застосування світового досвіду із запровадження МСФЗ.

Таким чином, на шляху до запровадження МСФЗ в Україні було прийнято наступні нормативно-правові акти:

- Указ Президента № 303 від 23.05.1992 р. «Про перехід України до загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку і статистики» та прийняття ряду важливих урядових постанов. Розроблено повноваження для наступних органів: Державний комітет по стандартизації, Державній службі

статистики, Міністерству економіки України, Національний банк України відносно здійснення заходів по запровадженню єдиної системи бухгалтерського обліку та статистики, котра б відповідала загальноприйнятим міжнародним вимогам [57];

- Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів (Постанова КМУ №1706 від 28 жовтня 1998 року). В рамках зазначеної програми передбачено ряд заходів по реформуванню бухгалтерського обліку, орієнтація на запровадження економічних відносин ринкового напрямку, запровадження міжнародних стандартів через їх адаптацію відносно правового та економічного середовища та ринкових відносин.

Програмою реформування системи бухгалтерського обліку із застосування міжнародних стандартів до основних завдань реформування було віднесено активну роботу поміж міжнародними професійними організаціями. В умовах сьогодення усього три українські професійні організації бухгалтерів та аудиторів являються членами міжнародних бухгалтерських організацій. Варто відзначити, що сформовані завдання втілено далеко не в повному обсязі. У програмі було наголошено на тому, що ключовим моментом має бути активна робота з міжнародними організаціями. Що мало б передбачати участь представників вітчизняних регуляторних органів та професіоналів у роботі міжнародних комітетів, котрі здійснюють розробку та схвалення міжнародних стандартів. Саме даний захід являється основною умовою врахування національних інтересів та інституційних особливостей розвитку вітчизняної економіки нашої держави.

Окремо варто відзначити, що формування та ухвалення міжнародних стандартів фінансової звітності та міжнародного стандарту фінансової звітності для малих підприємств займається РМСБО. Формування членів даної ради відбувається за призначенням Фонду міжнародних стандартів фінансової звітності, котрий, на сьогоднішній день сформовано за рахунок

20 довірених осіб. Окрім того, до структури органів, котрі формують стандарти, належить Консультативна рада з МСФЗ і Комітет з інтерпретації. Знов ж таки, в умовах сьогодення у зазначених органах відсутні вітчизняні представники з бухгалтерського обліку та аудиту. Що сприяло не «зваженому застосуванню міжнародних стандартів з безпосереднім врахуванням нормативно-економічного середовища і поточного стану ринкових відносин в Україні» у відповідності до положень Програми реформування системи бухгалтерського обліку, а проста очевидна імплементація без адаптаційного періоду;

- Стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні (Постанова КМУ № 911-р від 24 жовтня 2007 року). Дана стратегія аргументує актуальність взаємоузгодження вітчизняної системи бухгалтерського обліку у відповідності до міжнародних норм в частині підвищення ринкового потенціалу держави;

- Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі, розрахованої на 2007- 2015 р.р. (Постанова КМУ №34 від 16 січня 2007 року) [51];

- Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996 від 16 липня 1999 року [10].

Основною системи регулювання бухгалтерського обліку в Україні є Закон «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Даний нормативно-правовий акт розповсюджується на функціонування усіх юридичних осіб, котрі започатковано у відповідності до чинного законодавства, незважаючи на форму власності та організаційно-правову форму, на представництва іноземних суб'єктів господарювання, котрі зобов'язані вести бухгалтерський облік та складати фінансову звітність. Зважаючи на активність запровадження міжнародних стандартів в Україні, паралельно відбувається модернізація чинного законодавства, зокрема й Закону України Про бухгалтерський облік - ст.12-1 «Застосування міжнародних стандартів», яка вступила в дію в 2012 році. У відповідності до цього, з метою складання фінансової звітності

передбачено застосування міжнародних стандартів, перекладених державною мовою з обов'язковим оприлюдненням на офіційному сайті Міністерства фінансів України. Також в подальшому при трансформації даного Закону, було розширено перелік суб'єктів, котрі мають складати власну фінансову звітність у відповідності до міжнародних стандартів [56]:

1) Підприємства: емітенти цінних паперів, що мають допуск до біржових торгів, недержавні пенсійні фонди, банки, страховики, інші фінансові установи (окрім недержавних пенсійних фондів, котрі у відповідності до чинного законодавства віднесено до малих та мікро- підприємств);

2) Підприємства, що класифікуються як публічні акціонерні товариства;

3) Підприємства, котрі здійснюють власну господарську діяльність у відповідності до наступних видів: недержавне пенсійне забезпечення, організація фінансової діяльності в сфері страхування.

Відносно ж малого підприємництва – в межах запровадження МСФЗ передбачено IFRS for SMEs, однак в нашій державі даний напрям не набув масового поширення. І пов'язано це, перш за все, із спрощеною системою організації операцій, котрі не потребують перебудови загальної системи організації обліку відповідно до вимог МСФЗ.

З 01.01.2018 року Законом України, про бухгалтерський облік було введено звіт про управління, який мають формувати середні та великі підприємства. Запровадження такого документу викликане імплементацією законодавства ЄС з бухгалтерського обліку (мається на увазі Директива 34/ЄС), а також МСФЗ в національне законодавство.

Звіт про управління фактично визначено самостійним звітом, що є доповненням до річної фінансової звітності. Зважаючи на норми НП(С)БО 1 Звіт про управління не потребує подання до податкових органів.

- Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 1 і 2, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО), затверджені наказами Міністерства фінансів України, та іншими нормативно-правовими актами.

Ще однією новацією Закону України про бухгалтерський облік та фінансову звітність є таксономія фінансової звітності – процес формування певних статей та показників, а також елементів фінансової звітності, котрі підлягають обов'язковому розкриттю. Вона підлягає публікації Фондом з міжнародних стандартів фінансової звітності з метою подання фінансової звітності складеної у відповідності до міжнародних стандартів в електронному вигляді. Остання редакція перекладу Таксономії МСФЗ набрала чинності в законодавчому полі 1.01. 2020 року на основі наказу Міністерства фінансів України № 452 від 25.10.2020 року. У відповідності до зазначеного закону звітним періодом для таксономії визначено 2019 рік. Процес таксономії визначено обов'язковим відносно суб'єктів господарювання, які у власній господарській діяльності складають фінансову та консолідовану звітність у відповідності до міжнародних стандартів [9].

Безальтернативність переходу до стандартів Директиви 2013/34/ЄС трансформація окремих положень ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність має суперечливі моменти, до їх числа варто віднести [9]:

1. Для цілей ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» здійснено наступний класифікаційний поділ підприємств на мікропідприємства, малі підприємства, середні та великі підприємства. Такий поділ фактично суперечить ст. 55 Господарського кодексу України [6]. Деталізуючи дану проблематику, варто відзначити розбіжності поміж Законом та ГКУ відносно правового визначення належності суб'єктів господарювання: за кількісним вираженням критеріїв класифікації, на наявність узагальнюючого показника, котрий характеризує обсяг господарювання (дохід та чистий дохід); відносно визначення періоду оцінювання (попередній звітний період чи поточний), терміну для зміни класифікаційної ознаки (на протязі двох років невідповідності критеріям за звітним періодом) і саме основне за величиною показників критеріїв. Неточність полягає в класифікаційній приналежності підприємства показникам балансової вартості активів та чому вартість береться за середнім курсом євро протягом відповідного року, тоді як методологічно підтверджено

показник вартості активів являється моментним показником та встановлюється на 31 грудня звітного періоду.

Незрозумілим є критерій оцінювання суб'єкта підприємництва за показником чистого доходу від реалізації готової продукції, котрий розраховується поза методологічним способом. Окрім того, даний показник не виражає повної вартості підприємства, крім того в даному показнику не враховано значний перелік господарських операцій.

Вагому роль відіграє застосування іноземної валюти при формуванні класифікаційної характеристики підприємства (застосування грошової одиниці – євро) відносно малих, середніх та великих підприємств. Дана обставина невілює положення ст. 90 Конституції України котре грошовою одиницею нашої держави визначає гривню.

2. Ч.2 ст. 14 зазначає, що фінансова звітність не становить комерційної таємниці, не являється конфіденційною інформацією, та не належить до інформації з обмеженим доступом. Однак, суб'єкти підприємницької діяльності зобов'язані подавати копії фінансової та консолідованої звітності на запит юридичних та фізичних осіб у відповідності до положень Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Не зовсім зрозуміло, чому підприємства мають надавати необмежений доступ до власних фінансових показників шляхом оприлюднення фінансової звітності.

3. У відповідності до модернізованого Закону підприємства зобов'язані оприлюднювати власну звітність разом з аудиторським висновком на власному веб- сайті до 30 квітня року, що слідує звітному періоду. Наразі в Україні повністю відсутня довіра громадськості до неупередженості та професійності аудиторів.

Окрім того, з метою імплементації законодавства ЄС в частині організації бухгалтерського обліку та аудиту, прийнято:

- Закон України від 19.07.2022 р. № 2435-IX «Про внесення змін до Закону України про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Статтями

закону встановлено удосконалення нормативно-правових засад організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності у відповідності до положень законодавства ЄС, підвищення рівня співвідношення і прозорості показників фінансової звітності суб'єктів господарювання держави, котра сприятиме вдосконаленню інвестиційного клімату в Україні [10].

- Закон України від 20.09.2022 р. № 2597-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні».

Визначеними законами встановлено наступні ініціативи:

- запровадження норм європейського законодавства та вдосконалення індивідуальних норм відносно вимог щодо аудитора та аудиторської фірми;
- вдосконалення порядку проведення атестації аудиторів з метою мінімізації вартості за організацію іспитів по підвищенню підготовки екзаменаційних завдань, формування умов для входження у професію досвідчених фахівців та молоді;
- вдосконалення процедури контролю якості аудиторських послуг, підвищення відповідальності аудиторів, а також суб'єктів аудиторської діяльності та порядку дисциплінарного провадження.

Наказом Міністерства фінансів України № 312 узгоджено зміни до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 212 «Основні засоби».

У вересні 2022 року укладено додаткову Угоду між Міністерством фінансів України та Міжнародною федерацією бухгалтерів відносно взаємоузгодженого дозволу про переклад та публікацію матеріалів, котрі захищені авторським правом, у відповідності до котрого отримано до перекладу IPSAS 41 «Фінансові інструменти», IPSAS 42 «Соціальні виплати», IPSAS 43 «Покращення» до IPSAS 2019, 2021.

Як бачимо, передбачена модернізація ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» має безліч негативних, суперечливих нюансів. На перший погляд – усі зазначені модифікації спрямовані на інформаційну відкритість

перед суспільством, однак, високий рівень корупції в сфері аудиту та відсутність висококваліфікованого персоналу ставлять даний захід під сумнів [9].

Основною метою запровадження зазначених нормативно-правових актів є запровадження в нашій державі єдиної системи обліку і статистики, котра б відповідала загальноприйнятій міжнародній практиці; нормативно-правове регулювання порядку застосування міжнародних стандартів; підвищення рівня прозорості бухгалтерського обліку.

2.3. Оцінка ефективності стратегії застосування МСБО

Понад шістнадцять років відбувається реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку з поступовою трансформацією методологічних засад формування обліково-економічної інформації у відповідності до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку з метою повноцінного забезпечення прозорості та відкритості показників фінансової звітності. Для досягнення цієї мети було прийнято ряд нормативно-правових актів, зокрема й Стратегію застосування МСФЗ в Україні схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Результативність зазначеної Стратегії на практиці, загалом, вказує на позитивну тенденцію в частині модернізації нормативно-правових, методологічних, організаційних та методичних засад застосування МСБО та МСФЗ відносно вітчизняних суб'єктів господарювання.

В межах запровадження зазначеної стратегії передбачено:

- доцільність створення інституційних механізмів, які сприяють

забезпеченню розробки, запровадженню міжнародних стандартів фінансової звітності та організацію нагляду за їхнім дотриманням на міжнародному, національному та регіональному рівнях, окрім того – налагодження скоординованої та комунікативної роботи зазначених механізмів;

- розуміння та втілення потреби з питань нормативно-правової реалізації Міжнародних стандартів фінансової звітності відносно національної практики, формування нових нормативів та запровадження змін по відношенню до функціонуючої системи нормативно-правового регулювання;

- брак належних освітніх програм по запровадженню МСБО, що обумовлює необхідність придбання програмного забезпечення, що значно скорочує витрати часу та оптимізує роботу персоналу, негативним аспектом є завищення витрат;

- складність у розумінні окремих стандартів: найбільш важливими у сприйнятті за умов сьогодення прийнято вважати МСФЗ присвячені відображенню у фінансовій звітності цінних паперів, кредиторська та дебіторська заборгованість, похідні інструментів [13].

На початок застосування МСБО та МСФЗ – 2012 рік в Україні спостерігалася помірна, поступово зростаюча тенденція за вітчизняними підприємствами, котрі формують власну звітність відповідно до МСФЗ. Разом з тим, в подальші роки тенденція було абсолютно мінімальною: 2013 рік – 1,08%; 2014 рік – 1,27%; 2015 рік – 1,32%; 2019 рік – 3,46%, 2021 рік – 3,61%, що вказує про низький рівень зацікавленості серед управлінського апарату підприємств застосовувати МСФЗ, і в першу чергу це стосується суб'єктів підприємництва, на які не поширено зобов'язання обов'язкового застосунку міжнародних стандартів при формуванні та поданні фінансової звітності. Другим, не менш важливим чинником, що заважає масовому запровадженню МСФЗ варто вважати відсутність належних фінансових можливостей, неналежний рівень підготовки персоналу, відсутність доцільної мотивації підприємців на шляху до складання фінансової звітності у відповідності до МСФЗ.

Процес формування належних організаційних та нормативно-правових

засад на шляху до повноцінного застосування міжнародних стандартів не може обмежуватися тільки прийняттям відповідних нормативно-правових актів, в першу чергу необхідною є перманентна скоординована робота органів державної влади, професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, суб'єктів підприємництва, установ та організацій, а також інших учасників вказаного процесу.

Фактично перехід на застосування МСБО та МСФЗ в переважній більшості практичних випадків відбувається виключно в технічному аспекті: суб'єкти підприємництва, котрі переходять на МСФЗ застосовують новий План рахунків без субрахунків та у фінансовій звітності проставляють відмітку «згідно із МСФЗ». На теоретичному рівні примітки до фінансової звітності у вільній формі згідно з вимогами МСФЗ. Деякі суб'єкти підприємницької діяльності провели трансформацію фінансової звітності за попередні періоди з метою порівняння, залучаючи при цьому висококваліфікованих аудиторів та бухгалтерів з ціллю отримання належної консультації відносно формування нової облікової політики та її впровадження на підприємстві у відповідності до вимог МСБО та МСФЗ. Разом з тим, великий відсоток суб'єктів підприємницької діяльності діють за спрощеним варіантом – просто проставляючи відмітку «згідно з МСФХ» без застосування відповідних змін в процесі формування фінансової звітності.

Зазначене призводить до появи наступних протиріч:

1. прив'язка положень Податкового кодексу України відповідно до даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності незалежно від стандартів, що підлягають практичному застосуванню. Однак, управлінський апарат та представники менеджменту не готові за умов вітчизняної системи адміністрування податків до формування прозорості фінансової звітності, що породжує наступну проблематику: відображення операцій «по суті», а не «по формі», це підлягає обов'язковому врахуванню;

2. єдиним замовником та користувачем складеної у відповідності до міжнародних стандартів фінансової звітності є держава. Основною метою

такого заходу є підвищення прозорості та відкритості інформації відносно фінансового стану вітчизняних суб'єктів господарювання на шляху до полегшення процесу кредитування. Разом з тим, в Україні фондовий ринок наразі відсутній, та за прогнозами фахівців у найближчий час не запрацює [8].

Із усього вище викладеного, варто відзначити, що основними елементами належної організації обліку в умовах приведення вітчизняного законодавства у відповідність МСБО та МСФЗ, є:

- нормативно-правове та інституційне забезпечення, в основу котрого має бути закладено неформальні та формальні інститути; цілеспрямована діяльність інституційних агентів, що займаються формуванням та реалізацією політики в сфері бухгалтерського обліку шляхом укладання відповідних нормативно-правових актів, котрі спрямовані на процес регулювання бухгалтерського обліку;

- формування нормативно-правових та організаційних передумов надання користувачам вичерпної, правдивої та неупередженої інформації відносно господарського стану та фінансової результативності суб'єктів господарювання;

- вдосконалення законодавчих та формування методологічних передумов запровадження МСФЗ при складанні вітчизняними підприємствами фінансової звітності. Під методологічним забезпеченням варто розуміти запровадження сучасних технологій збору та обробітку обліково-аналітичної інформації; сприяння розвитку наукових інститутів; оптимізація функціональних та фундаментальних складників розкриття концептуальних засад належної організації обліку, що сприяють пере налаштуванню вітчизняної системи обліку на МСФЗ з урахування внутрішніх особливостей та порядків;

- вдосконалення фінансово-бюджетного забезпечення, котре здійснюється з метою оптимізації наукової діяльності по організації облікового процесу, а також оптимізації фінансування науково-дослідної діяльності по вдосконаленню організації обліку;

- оптимізація організаційно-інформаційного забезпечення через належне

використання ресурсів по вдосконаленню організації обліку та застосування новітніх інформаційних технологій; організація належних комунікаційних зв'язків та логістики;

- формування умов, котрі являються необхідними для формування комплексної структури національної системи бухгалтерського обліку;

- оптимізація рівня раціоналізації та організації облікового процесу;

- формування інтересу в професійних громадських об'єднаннях та представників громадськості, в тому числі й користувачів фінансової звітності у відповідності до сформованих стандартів, методологічних рекомендацій, правил та норм регулювання процесу організації бухгалтерського обліку з метою підвищення її результативності та мінімізації директивного рівня регулювання з боку держави;

- формування належної комунікації та взаємо узгодженості дій поміж професійними організаціями бухгалтерів, спеціалізованих навчальних закладів, підбір та забезпечення методологічною літературою бухгалтерів і аудиторів;

- вдосконалення системи підготовки бухгалтерів в частині оптимізації науки, освіти, інформаційного забезпечення, стажування та практики, а також оптимізацію інформаційної безпеки в частині архівного збереження документів;

- оптимізація кадрового забезпечення із залученням іноземних висококваліфікованих спеціалістів. Недооцінювання даного елементу спричиняє погіршення загальних умов підготовки сучасних професіоналів в галузі бухгалтерського обліку, а також належного підвищення їхньої кваліфікації. В даному аспекті доцільним є нормативно-правове закріплення, розробка, належне методологічне забезпечення та повноцінна реалізація програми професійної підготовки та сертифікації бухгалтерів на предмет оволодіння знаннями по Міжнародним стандартам фінансової звітності;

- приведення вітчизняного категоріального апарату у відповідність законодавству Європейського Союзу в частині поняття «професійний бухгалтер»; підвищення ефективності державного регулювання при формуванні та реалізації політики в сфері організації бухгалтерського обліку із

безпосереднім врахуванням соціальної відповідальності;

- ресурсне забезпечення, котре передбачає раціональне застосування обмежених видів ресурсів, а також підкріплення ресурсами управлінських рішень;

- організація належного міжнародного співробітництва із спеціалізованими організаціями через міждержавні, міжурядові, професійні організації з бухгалтерського обліку та іншими представниками громадськості [1, с. 123-124].

Реалізація вище наведених заходів сприятиме інспекції поточного стану взаємоузгодженості вітчизняного нормативно-правового регулювання у відповідності до встановлених цілей та завдань стандартам ЄС, МСБО та МСФЗ. Конструктивна комунікація вітчизняного та міжнародного співробітництва сприятиме підвищенню ефективності сучасних підходів відносно регулювання та організації бухгалтерського обліку та розвитку облікової системи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу.

Висновки до розділу 2

Підбиваючи підсумки проведеному дослідженню в частині вивчення методологічних аспектів запровадження міжнародної стандартизації бухгалтерського обліку в Україні, варто відзначити:

1. При аналізі Національних стандартів бухгалтерського обліку розкрито:
 - основні завдання Методологічної ради з бухгалтерського обліку;
 - історичні аспекти формування Стандартів бухгалтерського обліку в Україні;
 - короткий аналіз сутності та призначення кожного із Стандартів бухгалтерського обліку.
2. При дослідженні правової регламентації застосування МСБО в Україні вивчено:
 - Указ Президента № 303 від 23.05. 1992 р. «Про перехід України до загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку і статистики»;
 - Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів;
 - Стратегії застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в

Україні;

- Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі, розрахованої на 2007- 2015 р.р.;

- Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996 від 16 липня 1999 року.

3. При оцінці ефективності стратегії застосування МСБО розкрито:

- основні напрямки орієнтації Стратегії застосування МСФЗ в Україні;
- характеристику динаміки підприємств, котрі розпочали застосовувати МСФЗ;

- основні аспекти виникнення протиріч при застосуванні МСБО та МСФЗ відносно положень Податкового Кодексу України.

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МСБО В УКРАЇНІ

3.1. Оцінка сучасної проблематики застосування МСБО в Україні

Наша держава – молода та незалежна, пройшла тернистий шлях історичного розвитку, володіє значними ресурсами та потенціалом, народом було підтримано спрямованість нашої держави на пріоритети та стандарти розвинутих міжнародних країн. Зазначене безпосередньо стосується трансформації національного бухгалтерського обліку, прийняття та повноцінне запровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в Україні.

В історично-процесуальному або його ще інакше науковці називають нормативно-правовому контексті рішення про трансформацію вітчизняної практики організації облікового процесу було ухвалено у 1998 році на основі Програми реформування системи бухгалтерського обліку та застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

У світовій практиці організації обліку та фінансової звітності розрізняють чотири способи запровадження МСФЗ:

1. Повне прийняття.
2. Офіційне застосування.

3. Адаптація.

4. Спосіб схвалення.

Станом на сьогоднішній день поточна ситуація в Україні підпадає під кваліфікаційну ознаку адаптаційної політики. І для повного прийняття варто подолати цілу низку проблематики.

Варто пам'ятати, що МСБО по факту не являється домінуючим над чинним законодавчими актами на основі котрих відбувається регулювання процесу складання та подання фінансової звітності за певною окремо взятою країною. Цільова спрямованість застосування МСБО передбачає:

- світову орієнтацію в частині формування національних стандартів по організації облікового процесу;
- міжнародна орієнтація для ряду країн, котрі планують взаємо узгодити власні національні стандарти у відповідності до міжнародних;
- регулятивним органам та фондовим біржам, котрі вимагають від іноземних емітентів подавати фінансову звітність у відповідності до МСБО;
- значній кількості суб'єктів господарювання [5].

Нажаль, в нашій державі трансформаційні процеси, особливо в частині організації бухгалтерського обліку представниками управлінського апарату суб'єктів господарювання сприймаються доволі «болюче». Однак на разі, в умовах жорсткої конкуренції та широких можливостей виходу вітчизняних підприємств на міжнародні ринки безпосередньо залежать від достовірності сформованої та поданої фінансової звітності на основі котрої інвестори приймають рішення про доцільність фінансування та ймовірність організації належного контролю. Тому, основною проблемою сьогодення на шляху до запровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку є інформаційні робота з управлінськими апаратами суб'єктів господарювання з деталізованим роз'ясненням сутності, організаційних аспектів, а головне перспектив та ймовірної результативності.

Другою дуже серйозною та вагомою проблемою по запровадженню Міжнародних стандартів в Україні варто визначити нормативно-правове

підгрунтя. Не зважаючи на серйозну роботу, проведену по відношенню до розробки і запровадження Національних стандартів бухгалтерського обліку, існує чітка відмінність у структурі принципів, а також розмежування у складі та наповненні НП(С) БО та МСФЗ [11].

У відповідності до Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2018-2025 р.р. заплановано наступні напрямки оптимізації вітчизняного законодавства на шляху до вдосконалення нормативно-правової бази з бухгалтерського обліку в Україні через:

- постійне вдосконалення НП(С)БОДС у відповідності до МСБОДС в частині обліку фінансових інструментів, об'єднань у державному секторі відносно виконання бюджету;
- налагодження організаційного процесу по імплементації МСБОДС в НП(С)БОДС 34 «Окрема фінансова звітність», 37 «Спільна діяльність», 33 «Перше застосування на основі методу нарахувань на основі МСБОДС», 39 «Виплати працівникам», 40 «Об'єднання державного сектору»;
- формування на основі МСБОДС методичних рекомендацій по організації облікового процесу біологічних активів, доходів та витрат, організації інвестицій в нерухомість [14].

Третьою, проте не менш важливою проблемою, котра становить серйозний бар'єр на шляху до впровадження МСБО в Україні є внутрішня специфіка облікового процесу, котру варто виразити через наступні аспекти:

- галузева приналежність: існують суттєві відмінності в організації облікового процесу підприємств, установ та організацій, котрі належать до певної галузі, аргументовані застосуванням Національних стандартів бухгалтерського обліку в Україні;
- обмеженість методологічних розробок;
- невідповідність системи освіти в частині підготовки бухгалтерів Міжнародним стандартам бухгалтерського обліку.

В контексті зазначеної проблематики ще однією її проблематичною підгалуззю є гармонізація НП(С)БО та МСФЗ, що виражається через:

- доцільність приведення у відповідність принципи формування фінансової звітності;
- наявність розбіжності між складом та наповненням принципів у МСФЗ та НА(С)БО;
- МСФЗ орієнтовані на великі корпорації та компанії, що не беруть активної участі в операціях з купівлі-продажу акцій на міжнародному фондовому ринку;
- МСФЗ варто розглядати у вигляді своєрідного компромісу між існуючими системами бухгалтерського обліку різних країн [8].

Наступною проблемою являється відсутність належно підготовлених кадрів, котрі досконало розбирають в питаннях організації облікового процесу у відповідності до МСБО.

Насправді ця проблема має бути вирішеною на двосторонньому рівні. По-перше, на внутрішньому рівні дана проблема обумовлена відсутністю вимог з боку керівників щодо знання МСБО. Варто також відзначити тривалість у часовому лазі та затратність у грошовому еквіваленті процесу підготовки та перепідготовки кадрів щодо належного рівня знань МСБО. А по-друге, дана проблема має бути вирішена через організацію спільних навчань та контроль рівнянь знань вітчизняних та міжнародних представників організації бухгалтерського обліку.

Вище описана проблема, у свою чергу ґрунтується на наступній проблемі – відсутності інституційного апарату по запровадженню МСБО та МСФЗ. На національному рівні в Україні часткові функції зазначених органів виконують: Міністерство фінансів України, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Досить суттєвою в плані впровадження МСФЗ являється проблема контролюючих інститутів. За умов сьогодення немає чіткої визначеності, який орган буде відповідати за контроль по дотримання МСФЗ. У випадку покладання даних обов'язків на Міністерство фінансів невідомо який орган нестиме відповідальність за контроль відносно дотримання методології.

Науковці розкривають декілька варіантів вирішення даної проблематики:

1. через створення спеціалізованого органу;
2. через делегування повноважень на користь Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [16].

Інша частина науковців наголошує на тій обставині, що важливу роль варто відвести на користь аудиту, що є незалежним інститутом діючим, у першу чергу в інтересах суспільства з підтвердження достовірної інформації розкритої у фінансовій звітності.

Таким чином, прагнення нашої держави вступити до ЄС і трансформувати вітчизняну систему бухгалтерського обліку у відповідності до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку підкріплені суттєвими організаційними зрушеннями. Разом з тим, в даному дослідженні охарактеризовано основну проблематику, котра вимагає врахування та оперативного вирішення на методологічному та організаційному рівнях.

3.2. Характеристика вигод та перспектив застосування МСБО в Україні

Перехід вітчизняної системи господарювання в середовище ринкових відносин відкриває перед українськими підприємствами ряд бізнесових можливостей по виходу на міжнародні ринки. На шляху до реалізації даних можливостей основною вимогою до українських підприємств є визнання та запровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Трансформація бухгалтерського обліку, котрі пройшла на протязі останніх років, спричинила формування суттєвих змін у відображенні господарської діяльності в системі обліку, використання апробованих методів оцінки зобов'язань та підприємницького майна, порядку формування собівартості готової продукції (товарів, робіт та послуг) та структуризації витрат підприємства. Зазначена модифікація спричинила доцільність

трансформації сучасної практики господарювання підприємств в умовах переходу до повноцінних ринкових умов, коли аналіз фінансового стану та його відображення у фінансовій, статистичній та внутрішній бухгалтерській звітності набувають особливої ролі та характеру.

Перехід вітчизняних підприємств на МСБО, поза сумнівом, розкриває для вітчизняної економіки та суб'єктів господарювання ряд переваг, розглянемо їх більш розлого:

Основною перевагою варто визначити інвестиційний розвиток нашої економічно-господарської системи. Для суб'єктів господарської діяльності, котрі визнали та прийняли МСБО та МСФЗ значно зростає можливість залучення додаткових фінансових ресурсів від бізнесових партнерів. А це, в свою чергу, обумовлює гарантоване економічне зростання. Окрім того, застосування МСБО та МСФЗ розкривають доступ потенційних інвесторів до інформації про фінансовий стан підприємства, що служить безпосереднім інструментом в прийнятті рішень [11].

Таким чином, досягається ефект максимальної фінансово-економічної прозорості, котрий є затребуваним не лише на зовнішньому, але й на внутрішньому рівні, оскільки ринкова вартість фінансових ресурсів формується під впливом двох складових: майбутніх ризиків та майбутніх економічних вигод. Основу природи зазначених ризиків становить відсутність інформації та об'єктивної інформації про прибутковість капітальних вкладень. В контексті зазначеного, варто виділити інтерес потенційного кредитора, котрий згоден отримувати занижений прибуток при повній впевненості щодо отримання достовірної інформації відносно фінансового стану об'єкта інвестування – саме цей аспект і нівелює ризик інвестора.

Розглядаючи даний напрям із зовнішньої точки зору, варто окремо відзначити значне підвищення довіри до вітчизняних суб'єктів господарювання, що в подальшому матиме позитивний ефект в частині розширення експортних можливостей на міжнародному рівні.

Оптимізація якості фінансово-статистичної діяльності суб'єктів

господарювання через визнання та запровадження МСБО дає змогу також провести об'єктивне порівняння по відношенню до інших країн.

У свою чергу, вихід на міжнародні ринки сприятиме підвищенню попиту на українські товари та зростанню ринкової капіталізації.

Також вітчизняні суб'єкти господарювання мають можливість мінімізувати власні витрати за рахунок:

- зниження витрат на організацію аудиту звітності у відповідності до МСБО та МСФЗ у порівнянні до звітності з процесом трансформації по П(С)БО;

- відсутність потреби в трансформації чи паралельному веденні обліку.

В контексті викладеного проведемо узагальнення ролі та місця впливу Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на систему фінансово-економічних стабілізаційних заходів (табл. 1).

Таблиця 1

Роль, місце та вплив Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку на систему фінансово-економічних стабілізаційних заходів функціонування вітчизняних суб'єктів господарювання

Напрямок застосування МСБО	Основні засади стандартизації	Розробник стандарту
1	2	3
Макроекономіка		
Прозора фінансова політика держави	Кодекс надійної практики відносно прозорості валютно-фінансової політики	Міжнародний валютний фонд
Поширення інформації	Спеціалізований стандарт з поширення інформації	Міжнародний валютний фонд
Ринок та його сегменти		
Банкрутство фірми	Підлягає розробці та запровадженню	Світовий банк
Корпоративне управління	Стандарт по корпоративному	Організація економічного співробітництва та розвитку

	управлінню	
Організація бухгалтерського обліку	Міжнародні стандарти з бухгалтерського обліку	Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку
Платіжні системи	Ключові принципи систематизації важливих платіжних систем	Комітет з платіжних та регулюючих систем
Фінансове регулювання ринку		
Страховий ринок	Принципи страхового нагляду	Міжнародна асоціація страхових спостерігачів

Продовження табл. 1

1	2	3
Банківський ринок	Ключові принципи ефективного банківського нагляду	Базельський комітет з банківського нагляду
Регулювання ринку цінних паперів	Цілі та принципи регулювання ринку цінних паперів	Міжнародна організація

Джерело: [12]

Підсумовуючи вище викладене, варто відзначити, що стандартизація облікового процесу ґрунтується, перш за все, на базовій концепції: правилах і принципах. Правомірність та об'єктивність визнання облікових принципів прямопропорційно залежить від того, наскільки вони відповідають наступним критеріям: реалізація, об'єктивність, доречність.

Перехід бухгалтерського обліку на повноцінне визнання міжнародних стандартів дасть змогу компаніям та підприємствам, суспільству та державним органам порозумітись оптимальніше, стане важливим етапом переходу до світової спільноти [54].

Таким чином, переваги застосування Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку є незаперечними відносно усіх вітчизняних суб'єктів господарювання як у внутрішньому, так і зовнішньому вимірі організації їхньої діяльності.

Висновки до розділу 3

Підбиваючи підсумки в частині охарактеризованих сучасних проблем та перспектив розвитку МСБО в Україні, варто відзначити:

По-перше, в дано розділі охарактеризовано наступну проблематику застосування МСБО в Україні:

- інформаційні робота з управлінськими апаратами суб'єктів господарювання з деталізованим роз'ясненням сутності, організаційних аспектів, а головне перспектив та ймовірної результативності;
- неналежний стан нормативно-правового регулювання;
- внутрішня специфіка облікового процесу;
- гармонізація НП(С)БО та МСФЗ;
- відсутність належно підготовлених кадрів, котрі досконало розбирають в питаннях організації облікового процесу у відповідності до МСБО;
- відсутність контролюючих інститутів.

По-друге, в частині розкритих характеристик по вигодам та перспективам застосування МСБО в Україні в роботі відзначено:

- основною перевагою варто визначити інвестиційний розвиток нашої економічно-господарської системи;
- досягнення ефекту максимальної фінансово-економічної прозорості, котрий є затребуваним не лише на зовнішньому, але й на внутрішньому рівні;
- оптимізація якості фінансово-статистичної діяльності суб'єктів

господарювання.

Перехід бухгалтерського обліку на повноцінне визнання міжнародних стандартів дасть змогу компаніям та підприємствам, суспільству та державним органам порозумітись оптимальніше, стане важливим етапом переходу до світової спільноти.

ВИСНОВКИ

На основі виконаного дослідження на тему: «Міжнародна стандартизація бухгалтерського обліку: проблеми і виклики для України» варто зробити наступні узагальнюючі висновки:

Історичний генезис формування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку сягає післявоєнного періоду в Західній Європі. У період 60-70 років XX століття зацікавленість бухгалтерським обліком сягнула власного епогею одразу ж після Другої світової війни. Ухвалення рішення про застосування МСФЗ Європейським Союзом датується 2002 роком.

Під стандартизацією бухгалтерського обліку розуміють формування єдиних норм та вимог, використання уніфікованого набору стандартів, на основі котрих відбувається регулювання облікових операцій та їх подальше відображення в підприємницькій звітності.

Розрізняють наступні характеристики облікових моделей: англо-саксонська, континентальна, південно-американська.

До основних передумов реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку варто віднести:

- затвердження програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів;
- прийняття Верховною Радою України Закону України від 16 липня 1999 року «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

- формування та ухвалення Міністерством фінансів України Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку на основі Міжнародних стандартів фінансової звітності;
- встановлення принципів і методів організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на основі спеціалізованих нормативно-правових актів та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку;
- організація управлінського обліку на засадах власного розсуду з метою повноцінного задоволення інформаційних потреб управлінського персоналу
- потреба в удосконаленні вітчизняної облікової системи (формування НПСБО та Плану рахунків бухгалтерського обліку);
- потреба в удосконаленні процесу формування та подання фінансової звітності (вдосконалення методології формування фінансової звітності, а також вдосконалення методології формування консолідованої звітності);
- формування уніфікованого інформаційного підґрунтя для реалізації бухгалтерського обліку (модифікація бухгалтерських служб, вдосконалення кадрової підготовки та перепідготовки, модифікація програмного забезпечення).

Під Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку варто розуміти нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, який регулює методи організації та принципи ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності, які не суперечать нормам Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

В роботі розкрито коротку характеристику чинних 32 стандартів бухгалтерського обліку.

Правову основу застосування МСБО в Україні становлять: Конституція України, Програма реформування системи бухгалтерського обліку, Стратегія застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні, Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»; ЗУ «Про внесення змін до Закону України про бухгалтерський облік та фінансову

звітність в Україні», ЗУ Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення правових засад провадження аудиторської діяльності в Україні.

При оцінці ефективності стратегії застосування МСБО встановлено:

2. на початок застосування МСБО та МСФЗ – 2012 рік в Україні спостерігалася помірна, поступово зростаюча тенденція за вітчизняними підприємствами, котрі формують власну звітність відповідно до МСФЗ;

3. фактично перехід на застосування МСБО та МСФЗ в переважній більшості практичних випадків відбувається виключно в технічному аспекті: суб'єкти підприємництва, котрі переходять на МСФЗ застосовують новий План рахунків без субрахунків та у фінансовій звітності проставляють відмітку «згідно із МСФЗ»;

4. появою протиріч у зв'язку з: прив'язкою положень Податкового кодексу України відповідно до даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності незалежно від стандартів, що підлягають практичному застосуванню; єдиним замовником та користувачем складеної у відповідності до міжнародних стандартів фінансової звітності є держава.

До сучасної проблематики застосування МСБО в Україні варто віднести:

- основною проблемою сьогодення на шляху до запровадження Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку є інформаційні робота з управлінськими апаратами суб'єктів господарювання з деталізованим роз'ясненням сутності, організаційних аспектів, а головне перспектив та ймовірної результативності;

- другою дуже серйозною та вагомою проблемою по запровадженню Міжнародних стандартів в Україні варто визначити нормативно-правове підґрунтя;

- не менш важливою проблемою, котра становить серйозний бар'єр на шляху до впровадження МСБО в Україні є внутрішня специфіка облікового процесу;

- гармонізація НП(С)БО та МСФЗ;

- відсутність належно підготовлених кадрів, котрі досконало розбирають в

питаннях організації облікового процесу у відповідності до МСБО;

- проблема контролюючих інститутів.

в частині розкритих характеристик по вигодам та перспективам застосування МСБО в Україні в роботі відзначено:

- основною перевагою варто визначити інвестиційний розвиток нашої економічно-господарської системи;

- досягнення ефекту максимальної фінансово-економічної прозорості, котрий є затребуваним не лише на зовнішньому, але й на внутрішньому рівні;

- оптимізація якості фінансово-статистичної діяльності суб'єктів господарювання.

Таким чином, переваги застосування Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку є незаперечними відносно усіх вітчизняних суб'єктів господарювання як у внутрішньому, так і зовнішньому вимірі організації їхньої діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акименко О.Ю., Жолобецька М.Б. Забезпечення ефективної організації обліку в контексті Європейської інтеграції. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. 5(73). С. 120-125
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир: ПП «Рута», 2002. 544 с.
3. Гевлич Л.Л., Гевлич І.Г. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 128 с.
4. Голов С. Ретроспективний погляд на реформування бухгалтерського обліку в Україні. Антиміфологія. Бухгалтерський облік і аудит. 2006. №2. С. 3–13
5. Засадний Б.А. Перспективи розвитку національної системи бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграційних процесів. Економіка та суспільство. 2019. № 20. С. 685-692
6. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навчальний посібник. Київ: НУХТ, 2012. 335 с.
7. Жук В.М. Реформування бухгалтерського обліку та звітності: стан та перспективи. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/reformuvannya-buhgalterskogo-obliku-ta-zvitnosti-stand-ta-perspektivi.html> (Дата звернення: 22.07.2023 р.)
8. Засадний Б.А. Стан та перспективи застосування МСФЗ. URL:

<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/57.pdf> (Дата звернення: 25.08.2023 р.)

9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» прийнятий Верховною Радою України від 16.07.1999р. № 996-XIV URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

10. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» № 2164-VIII від 05.10.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19> Text (Дата звернення: 25.05.2023 р.)

11. Картузова Т.В. Необхідність переходу України на міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: <file:///C:/Users/%D0%BF%D0%BA/Downloads/neobhidnist-perehodu-ukrayini-na-mizhnarodni-standarti-finansovoyi-zvitnosti.pdf> (Дата звернення: 1.10.2023 р.)

12. Ковальчук Т.М., Танасієва М.М. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Чернівці, 2020. 144 с.

13. Конопліна О.О., Назаренко А.О. Проблеми запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/225542961.pdf> (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

14. Кубік В.Д., Аскерова І.Г. Застосування МСФЗ – основа реформування бухгалтерського обліку та звітності в Україні. URL: <http://surl.li/jnpzu> (Дата звернення: 28.07.2023 р.)

15. Малюга Н.М., Шкуліпа Л.В. Розвиток нормативного рівня методології бухгалтерського обліку: вплив нової концептуальної основи. Матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2021. С. 81-84.

16. Мельничук Б.В. Проблеми запровадження МСФЗ в Україні: інституційний підхід. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/problemi-zaprovadzhennya-msfz-v-ukraini-institucionalniy-pidhid.html> (Дата звернення:

26.05.2023 р.)

17. Методологічна рада з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/metodologichna-rada-z-buhgalterskogo-obliku-pri-ministerstvi-finansiv-ukraini> (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

18. Мельник Н. Історія виникнення і розвитку міжнародної системи обліку. Журнал Європейської економіки. 2013. Т.12 (34). С. 507-518.

19. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. URL: <https://library.if.ua/book/46/3217.html> (Дата звернення: 22.07.2023 р.)

20. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: сутність та загальна характеристика. URL: <http://surl.li/kfylx> (Дата звернення: 19.08. 2023 р.)

21. Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 7.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» від 27.06.2013 р. № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і змін у фінансових звітах» від 28.05.1999 р. № 137 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» від 18.10.1999 р. № 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20.10.99 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» від 08.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» від 31.01.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» від 26.04.2000 р. № 96 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00> Text (Дата звернення 29.08.2023 р.)

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» від 30.11.2001 р. № 559 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» від 28.07.2000 р. № 181 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999 р. № 290 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» від 28.12.2000 р. № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти» від 28.04.2001 р. № 205 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» від 07.07.1999 р. № 163 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» від 10.08.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.);

38. Національне положення бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції» від 10.08.2000 р. № 193 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.);

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» від 18.06.2001 р. № 303 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію» від 16.07.2001 р. № 344 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 25.02.2000 № 39 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» від 28.10.2003 р. № 601 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» від 24.12.2004 р. № 817 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» від 19.05.2005 р. № 412 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

45. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» від 18.11.2005 р. № 790 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

46. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» від 28.04.2006 р. № 415 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» від 02.07.2007 р. № 779 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин» від 26.08.2008 р. № 1090 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

49. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34 «Платіж на основі акцій» від 30.12.2008 р. № 1577 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

50. Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів (Постанова КМУ №1706 від 28 жовтня 1998 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303/92/ed19920523> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

51. Про Схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80> Text (Дата звернення: 04.05.20223 р.)

52. Радєва О., Гнідкова А. Практика застосування міжнародних стандартів в Україні. Вектори розвитку науки і бізнесу в глобальному середовищі: тренди та перспективи. 2019. № 7. С. 169-171

53. Рожелюк В.М. Стандартизація та гармонізація обліку в контексті міжнародних та національних стандартів. URL: <http://surl.li/jdlkd> (Дата звернення: 16.07.2023 р.)

54. Семенишена Н.В. Міжнародний досвід стандартизації та його вплив на формування інституту бухгалтерського обліку в Україні. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/6274.pdf> (Дата звернення: 22.07.2023 р.)

55. Смірнова І.В., Смірнова Н.В. Національні та міжнародні стандарти обліку для державного сектору: особливості застосування. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2018. Вип. 33. С. 152-164

56. Товкун Л.В. Особливості застосування нових форм подання звітності при переході України до МСФЗ. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 3. С. 279-282

57. Указ Президента «Про перехід України до загальноприйнятої у міжнародній практиці системи обліку і статистики» № 303 від 23.05.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303/92/ed19920523> Text (Дата звернення: 29.08.2023 р.)

58. Шостаківська Н.М. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку і аудиту: курс лекцій. – Тернопіль: ТНЕУ імені Івана Пулюя, 2016. 32 с.

59. Юзковець Л.В., Момот Л.В. Модернізація бухгалтерського обліку в державному секторі – чи бути їй в 2014 році? URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7920/1/7.pdf> (Дата звернення: 28.07.2023 р.)